

Yisrael Apfel

Morality in the Torah- What the Parsha of Ben Sorer U'Moreh Can teach us

Opening Questions to throw out for Class Discussion

Are there ideas in Torah you have learned or heard of that at first glance seem immoral to you?

Where do your morals come from?

Pesukim in the Torah about Ben Sorer u'Moreh

‘ כִּי־יִהְיֶה לְאִישׁ בֶּן סוֹרֵר וּמוֹרֵה אִינָנוּ שָׁמַע בְּקוֹל אָבִיו וּבְקוֹל אִמּוֹ וַיִּסְרּוּ אֹתוֹ וְלֹא יִשְׁמָע אֲלֵיהֶם:

If a man has a wayward & rebellious son, who does not listen to the voice of his father & the voice of his mother & they discipline him, but he does not listen to them

וַתִּפְּשׂוּ בּוֹ אָבִיו וְאִמּוֹ וְהוֹצִיאוּ אֹתוֹ אֶל־זִקְנֵי עִירוֹ וְאֶל־שַׁעַר מְקוֹמוֹ:

Then his father & mother shall take hold of him & bring him out to the elders of his town at the gate of his community.

וַאֲמָרוּ אֶל־זִקְנֵי עִירוֹ בְּנֵנוּ זֶה סוֹרֵר וּמוֹרֵה אִינָנוּ שָׁמַע בְּקוֹלֵנוּ זוּלָּל וְסָבָא:

They shall say to the elders of his city, “This son of ours is wayward & rebellious; he does not listen to us. He is a glutton and a drunkard.”

{ וַרְגְּמֵהוּ כָּל־אֲנָשֵׁי עִירוֹ בְּאֲבָנִים וּמָת וּבְעֵרַת הָרַע מִקִּרְבּוֹ וְכָל־יִשְׂרָאֵל יִשְׁמְעוּ וַיִּירָאוּ:

All the men of his city shall pelt him with stones & he shall die; & you shall remove the evil from your midst; & all Israel shall hear & they shall fear.

1. What sins has the rebellious & wayward son committed? What is his punishment?
2. Do you think the punishment fits the crime?

How does the following Gemara justify the punishment?

Gemara, Sanhderin, 72a

תניא רבי יוסי הגלילי אומר וכי מפני שאכל זה תרטימר בשר ושתה חצי לוג יין האיטלקי אמרה תורה יצא לבית דין ליסקל אלא הגיעה תורה לסוף דעתו של בן סורר ומורה שסוף מגמר נכסי אביו ומבקש למודו ואינו מוצא ויוצא לפרשת דרכים ומלסטם את הבריות אמרה תורה ימות זכאי ואל ימות חייב.

It is taught in a baraita that further elaborates upon the words of the mishna: [Rabbi Yosei HaGelili](#) says: Is it simply due to the fact that the boy ate a tarteimar of meat and drank a half-log of Italian wine that the Torah states that he shall be taken out to court to be stoned? Rather, the Torah

penetrated the ultimate mind-set of the stubborn and rebellious son and the inevitable results of his actions, and it is understood that he will continue on this path, and in the end he will squander his father's property, and then, seeking the pleasures to which he had become accustomed but not finding them, he will go out to the crossroads and rob people.

1. How does the Gemara justify killing the boy for his sins?
2. Does this justification seem moral to you?

Now analyze another Gemara in Sanhedrin that seems to grapple with this struggle:

Gemara, Sanhedrin daf 72a

דתניא בן סורר ומורה לא היה ולא עתיד להיות ולמה נכתב דרוש וקבל שכר

It was taught in a baraita: There has never been a stubborn and rebellious son and there will never be one in the future, as it is impossible to fulfill all the requirements that must be met in order to apply this halakha. And why, then, was the passage relating to a stubborn and rebellious son written in the Torah? So that you may expound upon new understandings of the Torah and receive reward for your learning,

How do you understand the concept of 'דרוש וקבל שכר'? What does the Torah want us to learn from something that seems so immoral but is not practically relevant?

Different approaches:

1) Ibn Ezra

זולל – מפורש הוא: בזולי בשר (משלי כ"ג:כ). רק הוא שם כלל לנותן בכל מה שיתאוה כל מה שיבוקש ממנו וסבא – מרבה לשתות והוא המשתכר. והנה זה אפיקורוס, כי לא יבקש חיי העולם הזה כי אם להתענג בכל מיני מאכל ומשתה. ונסמכה זאת בעבור אשת יפת תאר (דברים כ"א:י"א). והעד: ושם אמו (ויקרא כ"ד:י"א, מלכים א' י"ד:כ"א), והרמז שרמזתי בבני אהרן (ראב"ע שמות פירוש ראשון כ"א:ד')

It is a lesson about not chasing after pleasures of this world excessively

2) Ba'al haTanya (R' Shneur Zalman of Liadi)

וידוע באור הרב בעל התניא בזה, שג' מצוות אלו לא ללמד על עצמן בלבד יצאו, אלא ללמד על כל הכלל כולו יצאו, דמזה שקיימת אפשרות שתהיה מצוה שלא היתה ולא עתידה להיות, הרי זה מורה על אופיין של כל המצוות, דבעיקרן באו באמת לשמש כתיאור לאלקות, נוכלשון התיקונים שהבאנו לעיל פקודין אינון אברין דמלכא], ולזה נתכוונו במה שאמרו דרוש וקבל שכר, שלשם השלמת התיאור של תמונת ד' ניתנו לפעמים מצוות שאין בהן בכלל תפיסה במציאות העולם למעשה.

It is a lesson about the study of Torah. The goal is not only to apply the Torah that we learn on a practical level but to connect to God.

3) Rav Moshe Wolfson, Mashgiach Ruchani of Torah vaDaas

בבן סורר ומורה שיהיו אביו ואמו שוים בקול וכו' כדי שבמציאות לא יוכלו להמיתו. והטעם, כי אי אפשר לנשמה מישראל שתשקע לאפס תקוה. אלא שלכך נכתב בתורה בכדי שיוכל האדם להתחזק ולהתעורר מהא דחזינן שאף אותו בן סורר ומורה שלפי הנראה אין לו תקוה וראוי להמיתו כדי שלא ימות חייב, עם כל זה אנו אומרים שלא הי' ולא עתיד להיות, כי לא שייך לומר זאת על נפש מישראל. ומזה יתחזק האדם שבאיזה מצב שהוא

וכן ביאור הענין, דהנה אחז"ל שבן סורר ומורה נהרג על שם סופו, שאמרה תורה מוטב ימות זכאי ולא ימות חייב. והנה כל נשמה מישראל היא חלק אלוה ממעל, ואין מציאות לפסוק על אדם מישראל שכבר אפסה כל תקוה ואין עוד אפשרות שיחזור למוטב. וכמו שרואים אנו בימינו אלה שאלו שכבר נשקעו בנ' שערי טומאה חוזרים בתשובה ומתרווממים בחילא רבא ממקום שנשקעו, וא"כ ל"ש להרוג בן סורר ומורה ע"י סברא שימות זכאי ולא ימות חייב כי א"א לקבוע בודאות שלא יבוא עת שישתחרר מצפוני הסט"א ויעלה במדרגות התשובה למקום שאין צדיקים גמורים יכולים לעמוד. וזה הכוונה שבן סורר ומורה לא הי' ולא עתיד להיות, כי ל"ש הסברא הנ"ל, וממילא אין להמיתו ולכן קבעה התורה תנאים

The parsha of Ben Sorer u'moreh teaches us to never give up on any Jew.

Let us see an insight from Rabbi Sacks that perhaps sheds a different light on how to understand the concept דרוש וקבל ש"כ:

Some commands in the Torah were understood so narrowly by the sages that they were rendered almost inapplicable. One example is the ir ha-nidachat, the city led astray into idolatry, about which the Torah states that "you must kill all the inhabitants of the city by the sword" ([Deut. 13: 16](#)). Another is the ben sorer umoreh, the stubborn and rebellious child, brought by his parents to the court and if found guilty, put to death. ([Deut. 21: 18-21](#)).

*In both these cases, some sages interpreted the law so restrictively that they said "there never was and never will" be a case in which the law was applied.¹ As for the condemned city, Rabbi Eliezer said that if it contained a single mezuzah, the law was not enforced.² In the case of the rebellious child, R. Judah taught that if the mother and father did not sound or look alike, the law did not apply.³ According to these interpretations, the two laws were never meant to be put into practice, but were written solely "so that we should expound them and receive reward."⁴ **They had only an educational, not a legal function.***

*Why did the Oral tradition, or at least some of its exponents, narrow the scope of the law in some cases, and broaden it in others? **The short answer is: we do not know. The rabbinic literature does not tell us. But we can speculate.** A posek, seeking to interpret Divine law in specific cases, will seek to do so in a way consistent with the total structure of biblical teaching. If a text seems to conflict with a basic principle of Jewish law, it will be understood restrictively, at least by some. If it exemplifies such a principle, it will be understood broadly.*

The law of the stubborn and rebellious son was explained in the Talmud by R. Jose the Galilean on the grounds that: "The Torah foresaw his ultimate destiny." He had begun with theft. The likelihood was that he would go on to violence and then to murder. "Therefore the Torah ordained: Let him die innocent rather than die guilty."⁶ This is pre-emptive punishment.

The child is punished less for what he has done than for what he may go on to do. Rabbi Shimon bar Yohai, who said the law never was or would be applied, may have believed that in Judaism there is a contrary principle, that people are only judged for what they have done, not for what they will do. Retributive punishment is justice; pre-emptive punishment is not.

*To repeat: this is speculative. There may have been other reasons at work. But it makes sense to suppose that the sages sought as far as possible to make their individual rulings consistent with the value-structure of Jewish law as they understood it. On this view, the law of the condemned city exists to teach us that idolatry, once accepted in public, is contagious, as we see from the history of Israel's kings. The law of the stubborn and rebellious child is there to teach us how steep is the downward slope from juvenile delinquency to adult crime. **Law exists not just to regulate but also to educate.***

Questions for students

1. How does R' Sacks explain the goals of halacha?
2. How can we apply this in understanding things in the Torah that may seem to us to be immoral?

Perhaps this is the meaning of *דרוש וקבל שכר*. While something may seem 'immoral' we should refocus & look at it from a different perspective & instead of asking how could God command this but rather to ask what lessons does God want me to take from this commandment?